

СЛОВО ДО УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛІСОТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Вельмишановні Учасники Міжвузівської Наукової Конференції!

Найперше, бажаю подякувати Вам за ласкаве запрошення бути з Вами та за можливість наданого мені привітального слова!

Дозвольте мені теж від імені Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, від імені її Глави і Отця, Блаженнішого Патріарха Кардинала Гузара і від себе особисто щиро привітати Вас, а у Ваших особах: вчених, професорсько-викладацький склад вищих навчальних закладів Львова і України – еліту української нації, студентів та усіх працівників Вашої сфери!

Ви зібралися як авторитетні люди, яким небайдужі проблеми екологічних негараздів, люди, які прагнуть знайти вихід із скрутного становища. Ще десять років тому, обговорюючи проблему "Екологія, економіка і християнська мораль: українська дійсність і перспективи" – учасники Конференції мали сміливість констатувати, що "природне середовище України -осквернене, економіка – зруйнована, її громадяни – знедолені, а в суспільстві панує моральний розклад і деградація". Прикро, що за пройдені роки мало що змінилося. Відрадно, що ще в ті часи Ви прагнули мати за взірць Життя і Вчення Ісуса Христа, який показав людству сенс земного буття в любові до Бога Отця і ближнього, в молитві та праці, в милосерді та любові до створеного Богом світу.

У Триєдиному Бозі, в Особі Ісуса Христа поєдналися дві природи: Божя і людська. "Ним постало все, і ніщо, що постало, не постало без нього" (Ів. 1,3). У Христі і через Христа "сподобалося Богові ... примирити з собою все чи то земне, а чи небесне, встановивши мир кров'ю його хреста" (Кол.1,19-20).

З християнського погляду екологічна криза є проявом людського гріху у космічному вимірі. Пригадаймо вірші із книги Буття Старого Заповіту перед потопом. Читаємо: "Побачив Господь, що людська злоба на землі велика та що всі думки й помисли сердець увесь час тільки злі... земля зіпсувалася супроти Бога і була переповнена насильства" (Бут. 6,5;11). Життя людини було таким негативним, що ця негативна енергія домагалася вимушеного розв'язку. Господь Бог очікував сто років на зміну життя людини на краще, але дарма – люди ставали гіршими. Тоді хлинули води і затопили землю до найвищих вершин гір... (Бут. 7,20).

Наявність екологічної кризи має спонукати людину до навернення і належного ставлення не тільки до своєї душі, але й до навколишнього середовища. Нинішній стан екології є свідченням гріховного нищення божественної гармонії творіння. Якщо людина стала винуватцем деформації цієї гармонії (Бут. 3,6), то вона повинна її відновити. Зрештою, і Євхаристичне Таїнство вимагає нового християнського ставлення до світу і довкілля: адже сама природа, у свій спосіб, є прямою учасницею Євхаристії, подаючи благодатні дари хліба, вина і води, без яких це велике Таїнство було б неможливим.

Християнство закликає людину до віднови первісних відносин з Богом і природою. У Святому Писанні читаємо про Бога як Творця усього у вселеній, а між іншими таке: "Ось даю вам всяку траву, що розсіває насіння

по всій землі та всяке дерево, що приносить плоди з насінням: вони будуть вам на поживу" (Бут. 1,29). І цей акт дії Бога закінчується такими словами: "І побачив Бог усе, що створив: і воно було дуже добре" (Бут. 1,31). Існувала гармонія в усьому, створеному Богом. І мені здається, що створена Богом зелень для їжі "всякому ж дикому звіреві, всякому небесному птаству, всьому, що повзає по землі й має в собі живу душу" (Бут. 1,30), ніби "раділа" від того, що може бути кормом і успішно відростала...

Хоч як не парадоксально це звучить, але так воно є, що сучасна екологічна криза виглядає як шанс для оновлення християнства. "Нова євангелізація" може зробити істотний внесок у подоланні екологічних негараздів. Пануюча тепер психологія споживання повинна поступитися місцем служіння духу, дбанням за духовний стан. Людина має стати захисником і оборонцем, мудрим управителем природного середовища і природних ресурсів, назавше відмовившись від претензій зухвалого пана і нещадного їх експлуататора. Святої пам'яті великий Папа Іван Павло II відзначив: "Людина думає, що можна як-небудь розпоряджатися землею, без будь-яких обмежень підпорядковуючи її своїй волі так, ніби вона не мала властивої їй форми і призначення, первинно даних їй Богом, які людина, звичайно, може розвивати, але не зловживати ними. Замість того, щоб співпрацювати з Богом у справі творення, людина підмінює собою Бога і, таким чином, закінчує тим, що викликає опір природи, яка стала об'єктом людської тиранії, а не управління" ("Сотий рік", 37).

Святіший Отець Іван Павло II наголошував, що, руйнуючи природне середовище, люди продовжують руйнувати і середовище людське. Людина має поважати природний і моральний порядок, закладений у неї Творцем. В цьому визначному документі, який був предметом обговорення на Першій Міжнародній науковій конференції "Церква і соціальні проблеми" у 1992 р. на базі вашого університету йшлося про те, що екологія природи розширюється до "соціальної екології праці", до "людської екології" з її трьома складовими: "екології сім'ї" як храму життя, "екології економіки" і захисту колективних благ – природного і людського середовища. ("Сотий рік", 38-43).

Стосовно користування природою і її ресурсами Церква дає такі настанови:

- 1) використовувати корисні копалини, мінерали, рослини і тварини без шкоди природі, не за власними уподобаннями, а тільки з огляду на необхідність і корисність;
- 2) ресурси землі – обмежені. Нерозуміння цього завдасть шкоди наступним поколінням;
- 3) неконтрольований розвиток промисловості може знищити чи забруднити природу і створити небезпеку для здоров'я і життя людини.

Очевидно, що Церкву хвилюють усі складові екології, однак зробимо особливий акцент на екології душі, адже від гріховного бруду душі пішли усі біди і негаразди. Між вільною волею людини і моральними заповідями знаходиться сумління чи "голос душі". Це – Голос Бога в нашому серці. В документах Другого Ватиканського Собору вказано, що це "святилище людини, в якому вона перебуває сама з Богом, що промовляє в глибинах її душі. В сумлінні людини, в надприродний спосіб, цей закон стає явним та виконується у

любові до Бога і ближнього". (Конституція Другого Ватиканського Собору "Радість і надія", 16).

Церква знає і пам'ятає про заслуги вчених лісотехнічного університету в царині плекання духовності і охорони природи. Ми цінуємо подвижницьку працю ректорів – і теперішнього, і колишнього, – шановних Юрія Юрійовича Туницю і Володимира Панасовича Кучерявого, а також доцента Михайла Івановича Гайковського за проведені міжнародні наукові конференції "Церква і соціальні проблеми" в перші роки української незалежності.

Шановні Друзі! Ви тоді виконали важливу працю і продовжуєте це чинити, за це Вам усім велика шана Церкви. Ми особливою мірою користуємося із монографії "Екологія, економіка і християнська мораль: українська дійсність і перспективи", виданої у 2000 р.

Радіємо, що Ваші досягнення достойно оцінила Українська Держава, а Президент України Віктор Ющенко підписав наказ про надання Вашому Університету статусу Національного. Радіємо, що Ваш університет став ініціатором проведення міжвузівської наукової конференції "Екологізація освіти". Ми цілковито підтримуємо благородний намір повернути учнівську і студентську молодь лицем до охорони природи, особи і людства. На цьому угодному Богові поприщі бажаємо всім Вам вагомих успіхів і уділяємо усім тут присутнім, усьому професорсько-викладацькому корпусу і всім студентам Архієрейського Благословення. Хай Господь благословить Вас своїми щедрими дарами!

+ Ігор, Архієпископ Львівський

